Dosarul:nr.2a-3861/24 Judecător: Alexandru Mardari
2-23014201-02-2a-27092024

D E C I Z I E

13 mai 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Dorin Dulgheru și Constantin Roșca

Grefier Iaz Adelina

examinând în ședința publică apelul declarat de Ganea Agrepina, reprezentată de avocatul Sardari Marin, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ganea Agrepina către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penal și ale procuraturii, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 iunie 2024.

c o n s t a t ă:

La data de 28 ianuarie 2023 reclamanta Ganea Agrepina s-a adresat în instanța de judecată cu cerere către Ministerul Justiției cu privire la încasarea din contul bugetului de stat a compensației pentru prejudiciul moral în mărime de 200 000 lei cauzat în urma tragerii la răspundere penală ilegală în cadrul cauzei penale și obligarea Procurorului General să aducă scuze oficiale reclamantei Ganea Agrepina.

Prin încheierea protocolară a instanței de fond din 05 decembrie 2023 a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală.

În motivarea cererii a indicat că la 06 august 2021 de către organul de urmărire penală din cadrul Inspectoratului de Poliție Soroca a fost începută urmărirea penală conform elementelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 179 alin.(2) Cod penal, în cadrul cauzei penale nr.*****.

La 19 ianuarie 2022 reclamanta Ganea Agrepina a fost recunoscută în calitate de bănuit pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal. La 19 aprilie 2022 în privința reclamantei Ganea Agrepina a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire, pe care n-a primit-o.

Prin ordonanța procurorului in Procuratura raionului Soroca Iurie Iurcu din 30 august 2022 reclamanta Ganea Agrepina a fost scoasă de sub urmărirea penală, s-a dispus clasarea cauzei penale nr. *****, din motivul lipsei elementelor infracțiunii.

Temei juridic pentru adresare cu o cerere de chemare în judecată prevăzută la art.3 alin.(l) lit. a) Legea 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii ale instanțelor - conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală.

În perioada 06 august 2021 - 30 august 2022 reclamanta Ganea Agrepina s-a aflat sub urmărire penală fiind învinuita nejustificat în săvârșirea unei infracțiuni grave, fără să fie careva bănuiala rezonabilă în săvârșirea infracțiunii, ceea ce a cauzat suferințe psihice și fizice. A fost nevoită să depună mai multe plângeri în organele de politie procuratură, în instanța de judecată.

Solicită reclamanta Ganea Agrepina instanței de judecată:

- încasarea din contul bugetului public național a compensației pentru prejudiciului moral de *****00 lei suportat în urma tragerii ilegale la răspundere penală în cadrul cauzei penale nr.*****;
- obligarea Procurorului general să aducă reclamantei cet. Ganea Agrepina scuze oficiale în numele statului că a fost supusă neîntemeiat urmăririi penale în cadrul cauzei penale nr.***** prin publicarea comunicatului pe site-ul oficial al Procuraturii Generale.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 iunie 2024 cererea de chemare în judecată înaintată de Ganea Agrepina către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM, cu privire la încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penal și ale procuraturii, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 21 iunie 2024 Ganea Agrepina, reprezentată de avocatul Sardari Marin a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 iunie 2024, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri.

Prin încheierea Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de apelanta Ganea Agrepina, reprezentată de avocatul Sardari Marin.

S-a comunicat apelantei Ganea Agrepina despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor 4) a cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

Cu respectarea termenului apelanta Ganea Agrepina a depus cererea de apel motivată. În motivarea cererii de apel a indicat că nu este de acord cu hotărârea primei instanțe, o consideră drept ilegală dat fiind faptului că instanța de fond nu a constatat şi nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru examinarea cauzei.

Pe cale de consecință, în cazul în care instanța de judecată se abate de a da un răspuns special şi explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a şti dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va

considera o încălcare a Art. 6 par. 1 din Convenția Europeană „Dreptul Ia Un Proces Echitabil” (Hotărârea Curţii Europene din 09.12.1994 pronunțată în cauza Hiro Balani împotriva Spaniei).

Lipsa motivărilor cerințelor Legii într-o hotărâre judecătorească poate ridica probleme conform art. 6 § 3(b) din Convenție, referitoare la accesul la justiție şi la procesul echitabil de examinare a cauzei, situație în care nu sânt indicate cu suficientă claritate temeiurile pe care se bazează hotărârea, ceea ce împiedică folosirea efectivă a procedurilor de contestare şi afectează grav respectarea garanțiilor procedurale Ia un proces echitabil.

Or, potrivit jurisprudenței CtEDO în cauza Fomin vs Moldova, Cererea nr.36755/06, Curtea a statuat că..., ” rolul unei decizii motivate este să demonstreze părțile că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părților posibilitatea de a o contesta, precum şi posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării Justiției (c.f.Hirvisaari v.Finland, nr. 49684/09, paragraf30,27 septembrie 2001

Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.

Suplimentar conform jurisprudenței naționale, Preambulului Hotărârii Parlamentului nr.72 din 28.03.2008 ”pe marginea audierilor privind hotărârile Curţii Europene a Drepturilor Omului cu privire la Republica Moldova, executarea acestora şi prevenirea încălcării drepturilor omului şi a libertăților fundamentale”,- hotărârile Ct.EDO versus RM constată încălcarea de către autoritățile naționale a următoarelor drepturi si libertăți garantate de Convenție: Dreptul la un Proces echitabil (în speţă).

Totodată, potrivit Preambulului Hotărârii Parlamentului nr.72 din 28.03.2008 - Cauzele principale ale condamnării Republicii Moldova sânt: emiterea de hotărâri vădit nefondate si admiterea cererilor depuse peste termenul legal de prescripție.

Or, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție şi oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul (Procurorul, OUP) o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară şi simplă, precisă, concisă şi fermă, într-un cuvânt să aibă putere de convingere. La fel de exactă trebuie să fie motivarea şi în ce privește cererile pe care le-a respins. Nemotivarea încheierii sau o motivare necorespunzătoare v-or atrage casarea ei.

Astfel, afirmă apelantul faptul că, instanța de fond, fără a verifica probele şi motivele din acțiunea reclamantei, precum şi circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei civile sus numite, adică fără a respinge motivat toate motivele şi argumentele invocate de reclamantă în acțiune si suplimentar de Avocatul Sardari M., în explicații dactilografiate la acțiune, pripit a concluzionat în hotărârea sa din 04.06.2024 respingerea integrală a acțiunii.

A-l doilea motiv de casare, ca continuitate, este că, prima instanță nu a aplicat Legea materială care trebuia să fie aplicată şi anume:

Prevederile art.6 lit.b) al Legii nr. 1545 25.02.1998 ,privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modal stabilite prezenta lege, apare în cazul emiterii ordonanței de scoatere de sub urmărire penală;

Prevederile art. 11 din aceeași Lege mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lese. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare:

a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă:

b) caracterul si gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală si la examinarea cauzei penale în instanța de judecată;

c) rezonanta ve care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei:

d) durata urmăririi penale, precum si durata examinării cauzei penale în instanța de judecată;

e) natura dreptului personal lezat si locul lui în sistemul de valori al persoanei:

f) suferințele fizice, caracterul si gradul suferințelor psihice;

s) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice si psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Prevederile art. 12 alin.(1) din aceeași Lege procurorul care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior aduce scuze oficiale în numele statului persoanei care a fost supusă neîntemeiat urmăririi penale.

(2) Scuzele oficiale ale procurorului se aduc în căzui:

a) scoaterii integrale a persoanei de sub urmărire venală;

b) încetării urmăririi penale în cazurile prevăzute la art.275 pct.7) şi 8) şi art.285 alin.(2) pct.2) CPC;

c) devenirii definitive si irevocabile a sentinței de achitare.

(3) Procurorul prezintă scuzele oficiale, în formă scrisă, victimei acțiunilor ilicite sau rudelor apropiate ale acesteia. La solicitarea victimei, scuzele oficiale se difuzează prin aceleași mijloace de informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea persoanei.

(4) Scuzele oficiale sânt aduse în termen de 15 zile de la data apariției dreptului la repararea prejudiciului.

De asemenea şi prevederile recomandării CSJ nr.6 din 01.11.2012 privind satisfacția echitabilă", potrivit căreia instanțelor judiciare naționale 1-i s-a recomandat să acorde satisfacție morală la constatarea violării drepturilor si libertăților fundamentale si anume: violarea art.5 CEDO- 600-30000 euro, echivalentul în lei moldovenești, de la 12 000 lei, vină la 600 000 lei Legea 1545, nu au fost aplicate de către prima instanță. Al treilea motiv de casare, apelantul invocă că instanța de fond a încălcat următoarele norme de drept procesual civile, la emiterea hotărârii din 04.06.2024 contestată:

Potrivit art.117 alin. (1), (2) şi (3) CPC probe în pricini/cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile şi obiecțiile părților, precum şi altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii/cauzei.

(2) în calitate de probe în pricini/cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților şi ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii/cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale. înregistrări audio-video, din concluziile experților.

(3) Probele obținute cu încălcarea legii nu au putere de probațiune şi nu pot fi puse de instanță în temeiul hotărârii.

În special, potrivit art.118 alin.(3) CPC circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii/cauzei sânt determinate definitiv de instanță judecătorească pornind de la pretențiile si obiecțiile părților si ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Potrivit art.122 alin.(1) CPC circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Iar, potrivit art. 130 alin.(1) CPC instanță judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea mult aspectuală, completă, nepărtinitoare si nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

(2) Nici un fel de probe nu au pentru instanță judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

(3) Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinență, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficiență pentru soluționarea pricinii/cauzei.

(4) Ca rezultat al aprecierii probelor, instanță judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe si respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinței unor probe fată de altele.

(5) Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanță constată prin cercetare si comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

Totodată, potrivit art. 239 CPC hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată.

În special, potrivit art.240 alin.(1) CPC la deliberarea hotărârii, instanță judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importantă pentru soluționarea pricinilor/cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii/-cauzei şi admisibilitatea acțiunii.

Şi potrivit art. 241 alin. (2) şi (5) CPC hotărârea judecătorească constă din partea introductivă şi partea dispozitivă. în cazurile prevăzute la art. 236 alin. (5), hotărârea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare şi dispozitiv. Fiecare parte a hotărârii se evidențiază separat în textul acesteia.

Al in.(5) în motivare se indică: circumstanțele pricinii/cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanță.

Potrivit art. 373 alin.(1) şi (2) CPC instanță de apel verifică. în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

alin.(2) în limitele apelului, instanță de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum si cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Potrivit art.373 alin.(5) CPC instanță de apel este obligată sâ se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.386 alin. (1), lit. a), c) şi d) CPC hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanță de apel dacă:

a) circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate si elucidate pe deplin;

cj concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sânt în contradicție cu circumstanțele pricinii;

of) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Potrivit art. 387 lit. a) şi c) CPC se consideră că normele de drept material sânt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanță judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; c) a interpretat eronat legea;

Potrivit art. 385 lit. c) CPC instanță de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul si să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

În baza celor expuse mai sus şi în temeiul art. 357-385 alin, ţi), lit. c), 386 alin. (1), lit. a} c). d), 387 lit. a) si c). 389 CPC Sardari Marin, Avocat, în interesele Ganea Agrepina solicită admiterea apelul, casarea integrală ca nefondată si contradictorie hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 04.06.2024. cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integrai acţiunea reclamantului.

Apelanta Ganea Agrepina și reprezentantul apelantei, avocatul Sardari Marin, în ședința instanței de apel au susținut integral apelul declarat și au solicitat admiterea acestuia în sensul formulat.

Reprezentantul intimatului, Ministerul Justiției, în ședința instanței de apel, Alexandru Vicol, a solicitat respingerea apelului ca nefondat cu menținerea hotărârii primei instanțe ca legală și întemeiată.

Reprezentantul intimatului, Procuratura Generală, fiind citați legal, în ședință nu s-a prezentat, considerent din care, Colegiul a dispus în temeiul art.379 alin.(2) CPC examinarea apelului în lipsa acestuia.

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil consideră cererea de apel depusă de Ganea Agrepina ca neîntemeiată și care urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii instanței de fond, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 25 alin.(1) CPC, instanța trebuie să cerceteze direct şi nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților şi intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile şi explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio şi să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate şi al probelor cercetate şi verificate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 117 alin.(1) şi (2) CPC, probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile şi obiecțiile părților, precum şi altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii. În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților şi ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Conform prevederilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art.118 alin.(3) CPC, circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Dispozițiile art.130 alin.(1) CPC statuează că, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit dispozițiilor art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art.1 CPC, legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit dispozițiilor art.12 alin.(1) CPC, instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor şi deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, al hotărârilor Curții Constituționale, al legilor organice şi ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale

şi ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă acestea nu contravin ordinii publice şi bunelor moravuri.

În corespundere cu prevederile art.5 alin.(1) Cod de procedură civilă orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

În conformitate cu art.20 alin.(1) și (2) din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Conform art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanțele judecătorești.

Potrivit art.524 din Codul de procedură penală, persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanțelor judecătorești, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislației cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală şi ale instanțelor judecătorești.

Conform prevederilor art.525 alin.(1) Cod civil acțiunea pentru repararea prejudiciului poate fi inițiată în termen de trei ani de la data apariției dreptului la repararea prejudiciului conform prevederilor art.6 din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești.

Alin.(2) Acțiunea pentru repararea prejudiciului poate fi inițiată în instanța judecătorească în a cărei rază teritorială domiciliază persoana căreia i-a fost cauzat prejudiciul sau, după caz, succesorii ei, în ordinea procedurii civile, chemând în judecată statul, care este reprezentat de către Ministerul Justiției. (3) Acțiunea pentru repararea prejudiciului este scutită de plata taxei de stat.

În conformitate cu prevederile art. 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545/25.02.1998, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

Conform art.3 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545/25.02.1998, (1) În conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală;

Acțiuni ilicite conform art.(2) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545/25.02.1998, definește acțiunile ilicite în sensul prezentei legi.

Astfel, acțiuni ilicite - acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere

şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni);

Cazuri excepționale se definesc de același articol ca fiind - cazuri când persoanei i-au fost încălcate grav şi abuziv drepturile şi libertățile fundamentale garantate de Constituție şi de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte ori când consecințele acțiunilor ilicite comise sînt extrem de grave sau chiar iremediabile.

Astfel, din probatoriu administrat Colegiul civil a stabilit că, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Soroca, Iurie Iurcu din 30 august 2022 s-a dispus a o scoate integral de sub urmărire penală în cauza penală nr.*****, pe Ganea Agrepina Ion, care este învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta de care este învinuită nu întrunește elementele infracțiunii dar constituie o contravenție.

Din conținutul ordonanței se reține că Conform actului de începere a urmăririi penale, „... la data de 03.07.2021, în jurul orelor 09:00 - 10:00, Ganea Agrepina, de comun acord şi prin înțelegere prealabilă cu Olar Maria, fără consimțământul stăpânului de a intra în domiciliu, au pătruns în gospodăria lui Goloveţchi Ion a.n. *****, situată în mun. *****, prin spargerea geamului şi deteriorarea lacătului de la uşa de la intrare în domiciliu, au pătruns în domiciliu unde amenințau şi înjurau membrii de familie, iar la cerințele de a părăsi domiciliu, Ganea Agrepina şi Maria continuau acțiunile lor ilegale refuzând părăsirea domiciliului. ”

Totodată, dând o apreciere acțiunilor reclamantei Ganea Agripina, procurorul Iurie Iurcu indică asupra faptului că „analizând circumstanțele cazului dat, acțiunile învinuitei Ganea Agrepina prin pătrunderea în ograda gospodăriei din str. *****, nu pot fi calificate sub aspectul săvârşirii infracțiunii prevăzute de art. 179 Cod penal, dat fiind faptul că o parte din terenul adiacent clădirii este proprietate a fiului ei, Ganea Mihail şi aceasta avea dreptul să intre pe terenul dat, mai mult ca atât, este confirmat şi faptul că impozitul pe terenul dat este achitat la zi..... Astfel, în cazul dat, acțiunile Ganea Agripinei prin pretinderea la un drept care de fapt nu îi aparține urmează a fi calificate conform art. 335 Cod contravențional - samavolnicia, adică exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, dacă fapta nu constituie infracțiune.

Totodată, acțiunile Ganea Agripinei nu pot fi calificate conform prevederilor infracțiunii de samavolnicie prevăzută de art. 352 alin. (1) Cod penal, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar şi prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, deoarece familiei Goloveţchi nu i-au fost cauzate daune în proporții mari. Dat fiind faptul că, acțiunile Ganea Agripinei nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal, în baza căruia a fost pusă sub învinuire, la moment în conformitate cu prevederile art. 284 alin. (2) pct. 2) din Codul de procedură penală, aceasta urmează a fi scoasă de sub urmărire penală din motiv că acțiunile acesteia constituie o contravenție.

Conform art. 285 alin. (1) CPP, încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspunderea penală şi de finisare a acțiunilor procedurale, în cazul în care pe temei de nereabilitare legea împiedică continuarea acesteia.

Conform art. 285 alin. (2) CPP, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art.275 pct.4)–9) din prezentul cod.

Conform art. 10 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

Conform 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinței de achitare;

b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;

d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) CPP, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Fiind învestită cu examinarea prezentei cauze, prima instanță a dispus în favoarea netemeiniciei acțiunii depuse de Ganea Agrepina.

Pentru a decide astfel instanța de fond a reținut că partea reclamantul nu a prezentat careva probe întru susținerea pretențiilor sale față de copârâți, temei pentru care instanța de judecată a soluționat cauza pe baza celor anexate la dosar.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este una corectă.

Or, în privința lui Ganea Agrepina nu a fost dată o soluție de achitare sau de încetare a urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare, ci doar faptele acesteia, după analiza faptică a circumstanțelor în cadrul urmăririi penale au fost raportate la normele Codului contravențional ca fiind o contravenție, dar nu infracțiune.

Astfel, la caz, acțiunile lui Ganea Agrepina nu au atins pragul de gravitate a unei infracțiuni, ci a unei contravenții, fapt care nu exclude caracterul ilicit al acțiunilor sale și nu este un temei de reabilitare și repunere în drepturi a persoanei cu ulterioara despăgubire.

De asemenea, instanța de judecată urmează a constata faptul că ordonanța din 30 august 2022 nu a fost contestată de reclamantă, astfel că nu pot fi reținute alte concluzii, decât cele reflectate în conținutul acesteia.

În consecință, din cumulul celor constatate, rezultă în mod indubitabil că în cazul reclamantei Ganea Agrepina nu sunt întrunite condițiile prevăzute de Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În conformitate cu prevederile art.1 al Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condițiile de răspundere patrimonială

a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanțele judecătorești.

Potrivit dispozițiilor art.2 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 prin acțiuni ilicite se subînțeleg acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau administrative (infracțiuni).

Articolul 3 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești, ***este reparabil prejudiciul moral şi material, cauzat persoanei fizice în urma***:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țară, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum şi în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

Din dispozițiile enunțate rezultă că trebuie să existe o faptă ilicită, respectiv nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atragere răspunderea statului.

În temeiul art.6 al aceleiași Legi, ***dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul***

a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinței de achitare;

b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;

d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Conform prevederilor art.7 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, În cazurile menționate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie:

a) salariul şi alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existenţă, de care a fost privată în urma acțiunilor ilicite;

b) pensia sau indemnizația a cărei plată a fost sistată ca urmare a arestului ilegal şi ținerii sub arest;

c) averea (inclusiv depunerile bănești şi dobânzile aferente, obligațiile împrumuturilor de stat şi câștigurile aferente) confiscată ori trecută în venitul statului de către instanța judecătorească sau ridicată de organul de urmărire penală, precum şi averea sechestrată;

d) amenzile percepute ca urmare a executării sentinței judiciare şi cheltuielile de judecată suportate de persoana fizică în legătură cu acțiunile ilicite;

e) sumele plătite de ea pentru asistență juridică;

f) cheltuielile pentru tratamentul ei, tratament determinat de aplicarea faţă de aceasta a unor acțiuni ilicite (a maltratării);

g) cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanța judecătorească.

Conform art.1998 alin.(1) Cod civil, ***cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial***, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

(2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Potrivit art.10 aceiași Lege, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

În conformitate cu art.11 alin.(1)-(3) mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare:

a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă;

b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanța de judecată;

c) rezonanța pe care a avut-o în societate informație despre învinuirea persoanei;

d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanța de judecată;

e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei;

f) suferințele fizice, caracterul şi gradul suferințelor psihice;

g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice şi psihice cauzate;

h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Instanța de judecată va determina mărimea compensației şi în baza criteriilor specificate la art.219 alin.(4) Codul de procedură penală.

În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 2037 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Articolul 2036 alin.(1) şi (2) Cod civil prevăd că în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

(2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Potrivit dispozițiilor art.2037 alin.(1) Cod civil, Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

(2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

(3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire și se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Reparația prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității şi în alte cazuri prevăzute de lege.

Colegiul reține că ***pentru aplicabilitatea Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală și ale procuraturii și a le instanțelor judecătorești, urmează să existe și să fie întrunite cumulativ circumstanțele prevăzute atât de art.3, cât și de art.6 respectiv, normele legale în cauză sunt indispensabile și nu pot fi aplicate separat.***

În acest context, Colegiul atestă că reclamanta prin cererea de chemare în judecată cere repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturi şi ale instanțelor judecătorești în baza Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 și obligarea Procurorului General să aducă scuze oficiale reclamantei Ganea Agrepina.

Concomitent, Colegiul reiterează și prevederile art.118 alin.(1) CPC, conform cărora fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, or, exonerarea arbitrară de sarcina probațiunii afectează conform prevederilor art.art.art.9, 22, 26, 27 CPC legalitatea procesului civil şi echitatea procesului în sensul art.6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale.

La caz, acțiunile lui Ganea Agrepina nu au atins pragul de gravitate a unei infracțiuni, ci a unei contravenții, fapt care nu exclude caracterul ilicit al acțiunilor sale și nu este un temei de reabilitare și repunere în drepturi a persoanei cu ulterioara despăgubire.

De asemenea se constata faptul că ordonanța din 30 august 2022 nu a fost contestată de reclamantă, astfel că nu pot fi reținute alte concluzii, decât cele reflectate în conținutul acesteia.

Astfel, Colegiul civil respinge argumentele apelantei Ganea Agrepina precum că instanța de fond nu a oferit un răspuns la toate întrebările, formulate de către reclamanta, or după cum s-a menționat mai sus reclamanta nu cade sub incidența Legii 1545 din 25.02.1998, deoarece aplicabilitatea Legii 1545 nu poate fi extinsă fiindcă legiuitorul a limitat cazurile în care este posibilă solicitarea reparării prejudiciului material sau moral, aceste cazuri fiind exhaustiv prevăzute de legislator.

Or, conform prevederilor art.3 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești, este reparabil prejudiciul moral şi material, cauzat persoanei fizice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țară, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum şi în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

Totodată, Colegiul reiterează și prevederile art.6 al aceleiași Legi, potrivit cărora dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinței de achitare;

b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;

d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) CPP, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații, la caz nefiind întrunite nici una din condiții.

În această ordine de idei, Colegiul constată justă concluzia primei instanțe cu privire la respingerea acțiunii depuse de reclamanta Ganea Agrepina, cu privire la încasarea din contul bugetului de stat a compensației pentru prejudiciul moral în mărime de 200 000 lei cauzat în urma tragerii la răspundere penală ilegală în cadrul cauzei penale și obligarea Procurorului General să aducă scuze oficiale reclamantei Ganea Agrepina.

Fată de cele ce preced şi având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată, iar temeiurile invocate de către Ganea Agrepina sunt lipsite de suport legal, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menține hotărârea primei instanțe.

În acest sens, instanță reține că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curţii Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi.

Din considerentele indicate, dat fiind că prima instanță a examinat legal pricina şi a emis o hotărâre legală şi fondată, argumentele contrare ale apelantei fiind nefondate şi combătute integral prin constatările expuse mai sus, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menține hotărârea contestată.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. a), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Ganea Agrepina, reprezentată de avocatul Sardari Marin.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 iunie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ganea Agrepina către Ministerul Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală, cu privire la încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penal și ale procuraturii.

Decizia este definitivă și executorie, însă cu drept de recurs în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, la Curtea Supremă de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca

Dosarul:nr.2a-3861/24 Judecător: Alexandru Mardari
2-23014201-02-2a-27092024

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

13 mai 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Dorin Dulgheru și Constantin Roșca

Grefier Iaz Adelina

examinând în ședința publică apelul declarat de Ganea Agrepina, reprezentată de avocatul Sardari Marin, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ganea Agrepina către Ministerul Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penal și ale procuraturii, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 iunie 2024.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Ganea Agrepina, reprezentată de avocatul Sardari Marin.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 iunie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ganea Agrepina către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM, cu privire la încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penal și ale procuraturii.

Decizia este definitivă și executorie, însă cu drept de recurs în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, la Curtea Supremă de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca